

Trygge Ås Teigen fra Luster vokser opp i en kommune som deltar i Trygge lokalsamfunn. Her setter man innbyggernes sikkerhet i høysetet og forsøker å finne løsninger som gjør samfunnet trygt, trivelig og tilgjengelig for alle aldre.

Skafor vil gjerne informere med et smil. «Mobilzombie»-skiltet ble laget til Arendalsuka. Mange ulykker skyldes manglende oppmerksomhet, og mange som var innom standen, fortalte om egne erfaringer med uheldig mobilbruk. Vi er alle i zombiemodus innimellom. Se opp!

Invester i forebygging

Skader tar flere liv enn HIV, aids, tuberkulose og malaria til sammen. Verdens helseorganisasjon, WHO, har valgt skadeforebygging som et prioritert mål for å spare liv, helse og helsekroner. Arbeidet er en del av FNs innsats for bærekraftig utvikling. Også i Norge er skadetallene høye.

Se deg rundt i nabolaget. I enhver gruppe på 100 personer (forutsatt at de representerer et gjennomsnitt av befolkningen) vil tolv oppsøke lege for en skade i løpet av året. De fleste skadene er heldigvis ikke alvorlige. Og pasientene vil bli sendt hjem etter å ha fått bruddet gipset, kutt-skaden sydd eller brannskaden behandlet. I alt oppsøker 600 000 personer lege for skader hvert år, og ca. 10 % vil ende opp på sykehus.

PLANLEGG FOR SIKKERHET

Skader kan forebygges, det vet Skadeforebyggende forum (Skafor), som er et nasjonalt kontakt- og samarbeidsorgan med lang erfaring i informasjons- og motivasjonsarbeid. Med Trygge lokalsamfunn har Skafor utviklet en modell som setter kommunale oppgaver innen sikkerhet og folkehelse inn i en samlet helhet. Modellen bygger på politisk forankring, livsløpsperspektiv, tverrsektorielt samarbeid, skadedata, bred medvirkning, risikovurdering og kunnskapsbaserte tiltak. Kommuner som deltar i arbeidet, får tilgang til verktøy som gjør det enklere å oppfylle kravene som stilles i folkehelseloven om å fremme helse og forebygge skader.

– Dette er en nyttig modell fordi den er en hjelp til å prioritere og koordinere arbeidet på tvers av sektorer, sier Eva Vaagland, daglig leder i Skadeforebyggende forum. Hun påpeker at modellen bl.a kan bidra i arbeidet med gjennomføringen av Leve hele livet-reformen.

– Mer ekstremvær har bl.a. ført til at foreldre er bekymret for barnas skolevei etter flom. Klima og sikkerhet henger sammen, og skal vi oppfylle FNs bærekraftsmål, må vi jobbe på mange fronter. Her er modellen Trygge lokalsamfunn et viktig verktøy, konkluderer Eva.

PRIORITER TILTAK

De fleste – en av tre – skader seg hjemme. Ulykker skjer når barn klatrer på stoler, når du skal fikse noe på taket, eller når bestemor skal ta ned finserviset til jul. Fallulykker er den vanligste måten å skade seg på – og vi faller mer jo eldre vi blir.

Barn og eldre er gruppene som skader seg oftest. Skafor har etablert fagråd og internasjonale kontakter både innen barne- og eldresikkerhet og kan tilby tips og informasjonsmateriell.

Drukning er et annet viktig tema – her må vi gjøre noe, sier Eva Vaagland. I sommer mistet 42 personer livet i drukningsulykker. Det drukner flere i Norge enn i våre naboland. Vårt fagråd for vannsikkerhet ønsker en nasjonal kampanje mot drukning.

PÅDRIVER FOR KUNNSKAPSUTVIKLING

Skafor samarbeider bl.a. med Helse- og omsorgsdepartementet og Finans Norge. Sammen med disse ønsker Skafor å utvikle mer kunnskap om skader, årsaksammenheng og effekten av ulike tiltak.

– Det er behov for mer data og analyse. For å få til det kreves det et bredt samarbeid. Vi har mye å lære fra trafikk-sikkerhetsarbeidet. Der har nullvisjon,

skadeanalyse, statistikk og målrettede tiltak gitt resultat.

Det trengs også mer kunnskap om kostnader. En studie TØI har gjort, viser at skader og ulykker i hjem, utdanning og fritid koster det norske samfunnet 167 milliarder kroner per år (2007). Mer håndgripelig er kostnadene for hoftebrudd. Et hoftebrudd koster samfunnet 250 000–500 000 kroner det første året. Og det er rundt ti tusen hoftebrudd hvert år.

PARTNER FOR LOKALE TILTAK

Med informasjonstiltak og samarbeidsprosjekter motiverer Skafor organisasjoner og kommuner til å tenke sikkerhet. Grunntanken er at gode ideer må spres, slik at flere kan ta dem i bruk. I samarbeid med bydel Alna i Oslo satte Skafor opp en pop-up-leilighet i fjor. Hit ble eldre fra hele Oslo invitert for å se hvordan boligen kan gjøres tryggere med enkle grep og bruk av ny teknologi.

– Nå har vi spredd ideen, og i høst ble det satt opp en tilsvarende leilighet i Harstad, forteller Tina Vislie, som jobber med kampanjen Risikorydding. Med informasjon på nett, Facebook og en rekke aktiviteter, bl.a. trygghetsvandring med ulike grupper, har Skafor fått med flere på laget for bedre forebygging.

FAKTA

- SKAFOR er en ideell medlemsorganisasjon og et uavhengig nasjonalt kontakt- og samarbeidsorgan med formålet å styrke og utvikle det skadeforebyggende arbeidet og stimulere til økt tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid mellom det frivillige, det offentlige og næringslivet.
- Skafor inviterer jevnlig til fagråd, nettverksmøter, rundebordsamtaler og seminarer for å utvikle og dele kunnskap.
- Arbeidet får støtte gjennom en samarbeidsavtale mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Finans Norge
- Medlemskap koster 1500 kroner per år.
- Følg Risikorydding på Facebook for tips og nyheter for en tryggere hverdag, og les mer på www.risikorydding.no.

SKADEFOREBYGGENDE FORUM

- Barnesikkerhet
- Drukningforebygging
- Eldresikkerhet
- Pådriver for skadedata
- Trygge lokalsamfunn

Skadeforebyggende forum, post@skafor.org

INVESTER I FOREBYGGING

Ta kontakt og bli medlem: www.skafor.org/om-oss/bli-medlem/

Skadeforebyggende forum er en pådriver for å styrke forebygging av ulykker som kan medføre personskader. Gjennom å løfte fram eksempler på tiltak som har gitt gode resultat arbeider vi for et tryggere samfunn.

Som medlem av Skadeforebyggende forum får din kommune / organisasjon tilgang til kunnskap, møteplasser, nettverk, modeller og verktøy som vil bidra til å styrke og utvikle arbeidet for en tryggere hverdag. En krone investert i forebygging, kan spare ti kroner i behandling. Medlemskap for kommuner / organisasjoner er kr 1.500 pr. år.